

Evaluation of Master's Dissertations of the Social Sciences and Education of Razi University Based on Scientific Writing Principles

Maryam Amiri¹, Saleh Rahimi², Gholamreza Heidari³

1. M. A in Knowledge and Information Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran. Email: m.amiri.im98@gmail.com
2. Associate Professor of Knowledge and Information Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran. (Corresponding author), Email: s.rahimi@razi.ac.ir
3. Associate Professor of Knowledge and Information Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran. Email: ghrhaidari@razi.ac.ir

Article Info

Article Type:
Research Article

Received: 2023.04.04
Received in revised form: 2023.07.18
Accepted: 2023.09.04
Published online: 2023.09.26

ABSTRACT

Objective: The study aimed to assess adherence to scientific writing principles in Social Sciences dissertations at Razi University between 2013 and 2019 based on desirable research criteria.

Methods: This study is applied and utilized a descriptive-evaluative approach, examining 765 dissertations titles. A checklist was employed as the research measurement tool, validated for reliability and validity.

Results: Findings indicated Economics and general psychology departments had the most dissertations. Adherence to content criteria was prominent in knowledge and information science, guidance and counseling, educational management-entrepreneurship, psychology, accounting, economics, sociology, and political science. Likewise, adherence to structural criteria was highest in guidance and counseling, psychology, knowledge and information science, educational management-entrepreneurship, accounting, economics, sociology, and political science. Dissertations' content primarily adhered to desirable criteria in the introductory section, research data, participants, and ethical considerations. Similarly, in the structure of dissertations, criteria were observed in presentation format, references-citation, and writing style.

Conclusion: The results indicated significant differences in research criteria among faculty groups, with thesis content being weaker than structure. However, overall, the dissertations demonstrated higher adherence to scientific writing principles than the average level.

Keywords: Evaluation, Dissertation, Scientific Writing Principles, Social Sciences and Education College, Razi University.

Cite this article: Amiri, Maryam; Rahimi, Saleh; Haidari, GHolamreza (2023). Evaluation of Master's Dissertations of the Social Sciences and Education of Razi University Based on Scientific Writing Principles. *Higher Education Letter*,16(63): 82-104pages.

©The Author(s).

Publisher: Institute for Research & Planning in Higher Education & National Organization of Educational Testing

ارزیابی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی دانشگاه رازی بر اساس معیارهای اصول نگارش علمی

مریم امیری^۱، صالح رحیمی^۲، غلامرضا حیدری^۳

۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران m.amiri.im98@gmail.com

۲. دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول) s.rahimi@razi.ac.ir

۳. دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران ghrhaidari@razi.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: تعیین میزان رعایت اصول نگارش علمی در پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد دانشکده‌ی علوم اجتماعی و تربیتی دانشگاه رازی بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ بر اساس معیارهای مطلوب پژوهش بود.
دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۱۵ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۱۳ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۰۴	روش پژوهش: این پژوهش از نوع کاربردی است و به روش توصیفی - ارزیابی انجام شده است. جامعه‌ی آماری پژوهش، ۷۶۵ عنوان پایان‌نامه بود. با استفاده از روش تصادفی طبقه‌ای و به‌کارگیری جدول مورگان، ۲۵۶ نمونه انتخاب شد. ابزار اندازه‌گیری پژوهش، چک‌لیست ارزیابی پایان‌نامه‌ها بود که پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ مشخص شد. روایی ابزار پژوهش، توسط ۵ نفر از متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی تأیید شد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس. پی. اس. اس نسخه ۲۶، استفاده گردید.
	یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها، تعداد پایان‌نامه‌های دانشجویان زن بیشتر از پایان‌نامه‌های دانشجویان مرد بود. بیشترین تعداد پایان‌نامه‌ها در سال ۱۳۹۶ انجام شده بود. در بین سایر گروه‌های دانشکده، گروه اقتصاد و در بین گرایش‌ها، روان‌شناسی عمومی بیشترین تعداد پایان‌نامه‌ها را داشتند. میزان رعایت معیارهای محتوایی پایان‌نامه‌ها به‌ترتیب در رشته‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی، راهنمایی و مشاوره، مدیریت آموزشی - کارآفرینی، روان‌شناسی، حسابداری، اقتصاد، جامعه‌شناسی و علوم سیاسی بود. میزان رعایت معیارهای ساختاری به ترتیب در گروه‌های راهنمایی و مشاوره، روان‌شناسی، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مدیریت آموزشی - کارآفرینی، حسابداری، اقتصاد، جامعه‌شناسی و علوم سیاسی بود. از نظر محتوای پایان‌نامه‌ها، میزان رعایت معیارهای پژوهش به‌ترتیب بخش مقدماتی و داده‌های پژوهش، شرکت‌کنندگان و بعد، ملاحظات اخلاقی بود. از نظر ساختاری نیز، معیارها به‌ترتیب در بخش شکل ارائه، منابع و استناددهی و نگارش رعایت شده بود.
	نتیجه‌گیری: بین گروه‌های آموزشی، از نظر معیارهای ساختاری و محتوایی پژوهش، تفاوت معنی‌داری وجود داشت. محتوای پایان‌نامه‌ها نسبت به ساختار آنها ضعیف‌تر ارزیابی شد. معیارهای اصول نگارش علمی پژوهش بالاتر از حد متوسط رعایت شده بودند.
	کلیدواژه‌ها: ارزیابی، پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، اصول نگارش علمی، دانشکده‌ی علوم اجتماعی و تربیتی، دانشگاه رازی

استناد: امیری، مریم؛ رحیمی، صالح؛ حیدری، غلامرضا (۱۴۰۲). ارزیابی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی دانشگاه رازی بر اساس معیارهای اصول نگارش علمی. *نامه آموزش عالی*، ۱۶ (۶۳)، ۸۲-۱۰۴ صفحه.

مقدمه

یکی از مؤثرترین عوامل ارتقای جامعه‌ی بشری در سطوح مختلف، تولید علم است. با نگاهی به کشورهای پیشرفته پی خواهیم برد که علوم، تنها از راه آموزش تولید نمی‌شوند و در این زمینه پژوهش نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. توانایی بشر معاصر در حل معضلات جامعه، حاصل پژوهش بوده و هر اندازه مسائل پیچیده‌تر می‌شوند ضرورت برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های آن بیشتر احساس می‌شود. افزون بر رسالت آموزش، پژوهش نیز اغلب بر عهده‌ی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی است. دانشگاه به عنوان برجسته‌ترین سازمان علمی، با عمل به مسئولیت‌های خاصی که دارد، می‌تواند جایگاه مهمی در پیشرفت و تعالی جامعه داشته باشد. دوره‌ی تحصیلات تکمیلی بخشی از نظام آموزش عالی است؛ مشخصه‌ی اصلی و فعالیت بارز یک دانشجوی تحصیلات تکمیلی در تمامی رشته‌ها، نگارش پایان‌نامه است. علم اطلاعات و دانش‌شناسی به عنوان یکی از رشته‌های دانشگاهی حوزه‌ی علوم انسانی، در راستای تحقق محورهای پژوهشی خود، لازم می‌داند که به‌طور مرتب به بازننگری و ارزیابی انواع منابع اطلاعاتی بپردازد. این منابع به‌صورت‌های متنوع چاپی و الکترونیکی و در قالب‌های طرح پژوهشی، گزارش، مقاله و مانند آن ارائه می‌شوند. از زمره‌ی دستاوردهای اطلاعاتی بارز دانشگاهی در هر رشته‌ای که بعد از طی فرآیندهای بررسی و ارائه‌ی نتایج مبتنی بر علوم، می‌توانند نقش قابل‌توجهی در شناخت نیازها و مشکلات جامعه و پاسخگویی به آنها داشته باشند، پایان‌نامه‌ها هستند. علی‌رغم این، در عمل شاهد هستیم پایان‌نامه‌ها آن‌گونه که باید، راه‌گشای حل مسائل جامعه نیستند و به‌طور عمده به الگو و مرجعی برای استفاده‌ی دانشجویان محدود می‌شوند. دلیل این ناسازگاری‌ها می‌تواند نبود اطلاع‌رسانی کامل و ضعف در نظام ارتباطی، نبود آیین‌نامه‌ای برای نشر و تحویل مدرک، نبود پشتیبانی مالی و اعتبار کافی برای عملی کردن نتیجه‌ی پژوهش (انتشاری نجف‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰) و مانند آن باشد؛ اما از جانب دیگر، توجه به چگونگی تدوین پایان‌نامه‌ها و رعایت اصول نگارش علمی در تنظیم این نوع از پژوهش‌ها بر روند تولید علم و شناسایی ضعف‌های جامعه، مطلوب این پژوهش است که خود مشتمل بر انطباق اجزای پایان‌نامه با معیارهای معین است. اکنون با در نظر گرفتن جایگاه این نوع پژوهش‌های دانشگاهی، این سؤال مطرح است که ارزیابی این نوع منابع اطلاعاتی چه نقشی در شناسایی نیازهای جامعه و رفع آن کاستی‌ها دارد؟ به‌طور کلی در زمینه‌ی بررسی اصول نگارش پایان‌نامه‌ها، پژوهش‌هایی صورت گرفته که به‌صورت زیر دسته‌بندی می‌شوند: برخی از این پژوهش‌ها در قالب فصل‌هایی از کتاب‌هایی با موضوعاتی پیرامون نگارش پایان‌نامه آمده است؛ پژوهش‌هایی دیگر در قالب پایان‌نامه‌هایی با موضوع ارزیابی کیفیت پایان‌نامه‌ها و یا انطباق اجزای آن با پایان‌نامه‌ها مانند موضوع، روش انجام پژوهش، تحلیل استنادها و مانند آن با معیارها و استانداردهای مربوط به انجام رسیده‌اند و تعدادی از این آثار نیز در قالب مقاله هستند. برخی از این پژوهش‌ها در قالب فصل‌هایی از کتاب‌هایی با موضوعاتی پیرامون نوشتار پایان‌نامه آمده است مانند: بخش‌هایی از کتاب "مبانی نگارش علمی" (منصوریان، ۱۳۸۹) و یا "روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه‌نویسی" (خاکی، ۱۳۷۸)؛ پژوهش‌های دیگر در قالب پایان‌نامه‌هایی با موضوع ارزیابی کیفیت پایان‌نامه‌ها و یا انطباق اجزای آن با پایان‌نامه‌ها مانند موضوع، روش انجام پژوهش، تحلیل استنادها و مانند آن با معیارها و استانداردهای مربوط به انجام رسیده‌اند مانند: "تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های کارآفرینی در ایران از نظر موضوع شناسی و روش شناسی" (حاج، ۱۳۹۸)، "ارزیابی کیفیت پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی دانشگاه شهید باهنر کرمان" (مه‌دوی، ۱۳۹۵)؛ برخی دیگر از این آثار به صورت مقاله هستند، مانند "بایسته‌های روشی در نگارش پایان‌نامه‌های علوم سیاسی" (باقری، ۱۳۹۸)، "بررسی صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی" (رحمانی، اصنافی و عرفان‌منش، ۱۳۹۵). تاکنون پژوهشی که به‌صورت مستقل پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد را از نظر معیارهای مطلوب در این اثر مورد بررسی قرار دهد، در دسترس پژوهشگر قرار نداشته است و اینکه به شکلی جامع به این مهم پرداخته شود یک خلأ پژوهشی است. عدم توجه به این امر، سبب می‌شود مؤثرترین و بارزترین نتایج حاصل از تولیدات علمی دانشگاهی، آن‌گونه که شایسته است ارائه نشوند و تأثیرات لازم را نداشته باشد. این پژوهش در نظر دارد پایان‌نامه‌ها را از نگاه ساختاری و محتوایی مورد بررسی قرار دهد و به بررسی وجود یا عدم وجود تفاوت معنی‌دار بین گروه‌های علمی موجود در دانشکده‌ی علوم اجتماعی و تربیتی دانشگاه رازی از نظر معیارهای ساختاری و محتوایی بپردازد. بررسی ساختاری پایان‌نامه‌ها به رعایت قواعد نگارشی مانند استفاده‌ی مناسب از علائم نگارشی، املا صحیح کلمات، نگارش درست فهرست نوشتار، جدول‌ها، نمودارها و پیوست‌ها، استناد صحیح در متن، تفکیک استناد مستقیم و غیرمستقیم مبتنی بر یک روش شناخته شده، یک‌دست و کامل بودن معرفی، پانویس و مانند آن مربوط می‌شود و بررسی محتوایی پایان‌نامه‌ها به بیان روشن اهداف و فرضیه‌ها، ارائه‌ی تعریف‌های عملیاتی از متغیرهای مستقل و وابسته، جامعیت و مانعیت معیارهای شرکت‌کنندگان در پژوهش، قابل قبول بودن شیوه‌ی انتخاب شرکت‌کنندگان، مناسب بودن حجم نمونه، قابل قبول بودن ابزارهای اندازه‌گیری داده و روایی و پایایی آن ابزارها، قابلیت تعمیم یافته‌ها و اخلاق در پژوهش می‌شود. پژوهش حاضر به ارزیابی پایان‌نامه‌های دفاع شده در

رشته‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی، اقتصاد، حسابداری، جامعه‌شناسی، راهنمایی و مشاوره، روان‌شناسی، علوم سیاسی و مدیریت - کارآفرینی در فاصله‌ی زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ می‌پردازد.

پیشینه پژوهش

پایان‌نامه‌ها در ایران و خارج از ایران از زوایای متفاوتی موضوع پژوهش بوده است و در حوزه‌های متنوعی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند؛ در پژوهش‌های خارج از کشور در ضمن عناوینی کلی‌تر به این موضوع توجه شده اما در پژوهش‌های داخلی ارزیابی پایان‌نامه‌ها به‌طور مستقیم مورد نظر بوده است. این پژوهش قصد دارد تا پایان‌نامه‌ها را از نظر محتوایی و ساختاری مورد ارزیابی قرار دهد و نشان دهد که پایان‌نامه‌های مورد بررسی چه حدی از معیارهای اصول نگارش علمی را رعایت کرده‌اند. در ادامه به پژوهش‌هایی که هر کدام به نوعی به ارزیابی پایان‌نامه‌ها پرداخته‌اند اشاره شده است. تعدادی از پژوهش‌ها پیرامون ارزیابی اجزای پایان‌نامه‌ها صورت گرفته است: در پژوهش نوه‌ابراهیم، منصوریان و رحیمی (۱۳۹۲) بخش‌های مدخل، یافته‌ها و منابع در وضع مطلوب‌تری نسبت به بخش‌های کلیات، ادبیات، روش و نتیجه‌گیری قرار داشتند، این در حالی است که در پژوهش طاهری قلعه‌تکی (۱۳۹۶) ضعیف‌ترین بخش‌ها: مقدمه، بیان مسئله، اهمیت - ضرورت، نقد پژوهش‌های پیشین و قوی‌ترین بخش‌ها ارائه‌ی متغیرهای اصلی، تجزیه و تحلیل داده‌ها و ساختار و فصل‌بندی بود. در پژوهش حاجی کریم، مختاری، و کیلی و مظلوم زاده (۱۳۹۴) بخش منابع بالاترین کیفیت و قسمت بحث پایین‌ترین کیفیت را داشتند. پژوهش دولانی، تارم، حریری، حسن‌زاده افسنجانی و اسماعیلی (۱۳۹۳) نشان داد که پایان‌نامه‌ها از نظر عوامل ظاهری مانند وجود و یا عدم وجود چکیده، استنادات و تعداد صفحات، نقص جدی داشتند. در پژوهش تقوایی یزدی (۱۴۰۰) از مجموع هجده بخش پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد بررسی شده، بخش نتیجه‌گیری در وضعیت کمتر مطلوب و بخش‌های چکیده، بیان مسئله، اهداف پژوهش و ... در وضعیت نسبتاً مطلوب و در نهایت بخش‌های عنوان، کلیدواژه‌ها، مقدمه، جامعه، نمونه و نمونه‌گیری، پیوست‌ها و اصول نگارش صحیح در وضعیت مطلوب قرار گرفته‌اند. برخی دیگر از پژوهشگران، پایان‌نامه‌ها را تنها از یک منظر (مانند موضوع‌شناسی، روش‌شناسی یا تحلیل استاد) ارزیابی نموده‌اند: در پژوهش حاج (۱۳۹۸) "تشخیص فرصت"، و بعد از آن "نوآوری و توسعه‌ی کارآفرینی" بیشترین موضوعات پایان‌نامه‌ها و در پژوهش کشاورز و شکری (۲۰۲۰) عملیاتی‌بودن پژوهش به عنوان مؤثرترین عامل در انتخاب موضوع شناسایی شد. در پژوهش مشترک دومن و انل^۱ (۲۰۱۹) روش پیمایشی و در پژوهش المبریت^۲ (۲۰۱۹) روش توصیفی-پیمایشی بیشترین استفاده را داشت. پژوهش‌هایی نیز با محوریت ارزیابی پایان‌نامه‌ها در حوزه‌هایی غیر از علوم انسانی و اجتماعی صورت گرفته است، مانند پژوهش لاندگرن و رابتنس^۳ (۲۰۱۳) در زمینه‌ی پرستاری، پژوهش تز، دی کیچ و ارباچی^۴ (۲۰۱۹) در حوزه‌ی بهداشت روان و پرستاری روان‌پزشکی و پژوهش ریکرفت و وایتمن^۵ (۲۰۲۰) در علوم محیطی. بررسی پیشینه‌ها نشان می‌دهد که پایان‌نامه‌ها، در حوزه‌های متفاوت علمی مانند علوم انسانی، علوم اجتماعی و پزشکی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. برخی از این آثار، بررسی را به یک رشته‌ی خاص محدود کرده‌اند و یا اینکه تنها به شناخت اجزایی مانند روش یا موضوع پژوهش پرداخته‌اند. در خارج از کشور، پایان‌نامه‌ها بیشتر در ارتباط با موضوعات دیگر مورد ارزیابی بوده‌اند اما در داخل کشور به ارزیابی اجزای پایان‌نامه‌ها توجه بیشتری شده است. پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت محتوایی و ساختاری پایان‌نامه‌های مورد نظر به پژوهش‌های داخل کشور نزدیک‌تر است.

1. Duman & Inel
2. Alemmebrate
3. Lundgren & robertsson
4. Tas, Dikec & Arabaci
5. Reycraft & Whiteman

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی است و به روش توصیفی-ارزیابی انجام شده است. جامعه‌ی آماری پژوهش، تمام پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد گروه‌های علمی دانشکده بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ یعنی ۷۶۵ عنوان پایان‌نامه بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و جدول مورگان، ۲۵۶ نمونه پایان‌نامه انتخاب شد. با توجه به اینکه هر رشته شامل تعداد مشخصی از پایان‌نامه‌ها بود، لذا برای هر رشته، با توجه به سهمی که در جامعه‌ی آماری داشت، درصد جداگانه‌ای از کل حجم نمونه اختصاص یافت. علاوه بر سال تحصیلی به نوع گرایش‌ها نیز توجه شد و اینکه حتی‌الامکان نمونه باید توزیع جنسیتی را نیز حفظ می‌کرد. بنابراین انتخاب نمونه‌ها مستلزم زمان و دقتی بیشتر از حد معمول بود. ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش چک‌لیست ارزیابی پایان‌نامه‌ها است که با توجه به مؤلفه‌های موجود در چک‌لیست ارزیابی کلنو پروجرئو (۲۰۲۰) استفاده شده است. ۳۲ سؤال در ۲ مقوله محتوایی و ساختاری طراحی شد. زمینه‌های ارزیابی در نوع محتوایی شامل مقدمه، شرکت‌کننده، داده و اخلاق؛ و زمینه‌های ارزیابی نوع ساختاری شامل شکل ارائه، نگارش، منابع و استناددهی بود. سؤال ۱ تا ۸ به بخش مقدمه که شامل موضوع، مسئله‌ی پژوهش، پیشینه، فرضیه، تعاریف، متغیرها و روش پژوهش بود، اختصاص یافت. سؤال ۹ تا ۱۲ به بخش شرکت‌کننده که شامل شیوه‌ی انتخاب جامعه، معیارهای شایستگی شرکت‌کننده، شیوه‌ی نمونه‌گیری و حجم نمونه بود، اختصاص یافت. سؤال ۱۳ تا ۱۹ به بخش داده که شامل پاسخ داده‌ها، آزمون‌های آماری، ابزارهای اندازه‌گیری، خصوصیات جمعیت‌شناختی، جمع‌آوری داده‌ها و تعمیم یافته‌ها بود، اختصاص یافت. سؤال ۲۰ به اخلاق پژوهش اختصاص یافت. سؤال ۲۱ تا ۲۵ به بخش شکل ارائه که شامل بررسی ساختاری عنوان، چکیده، کلیدواژه، فهرست مندرجات و نمونه‌ی ابزار گردآوری اطلاعات بود، اختصاص یافت. سؤال ۲۶ تا ۳۰ به بخش نگارش که شامل نوع حروف، ارجاع‌ها، آیین نگارش و نشانه‌گذاری متن بود، اختصاص یافت. سؤال ۳۱ و ۳۲ به بخش منابع و استناددهی که شامل ارائه‌ی منابع و مأخذ و وجود شیوه‌ی استناددهی استاندارد بود، اختصاص یافت. جدول ۱ این تقسیم‌بندی را نشان می‌دهد.

جدول ۱. توزیع سؤالات در چک لیست پژوهش

سؤالات چک لیست	بخش	نوع بررسی
۱-۸	مقدمه	محتوایی
۹-۱۲	شرکت‌کننده	
۱۳-۱۹	داده	
۲۰	اخلاق پژوهش	
۲۵-۲۱	شکل ارائه	ساختاری
۲۶-۳۰	نگارش	
۳۱-۳۲	منابع و استناددهی	

بعد از اختصاص سوالات به بخش‌ها، بر اساس طیف لیکرت به پاسخ هر سؤال، از ۰ تا ۴ نمره داده شد؛ به این صورت که اصلاً رعایت نشده، ۰؛ کم رعایت شده، ۱؛ تا حدودی رعایت شده، ۲؛ زیاد رعایت شده، ۳ و به‌طور کامل رعایت شده، ۴ در نظر گرفته شد. به منظور روایی ابزار پژوهش، چک‌لیست ارزیابی پایان‌نامه‌ها در اختیار ۵ نفر از متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی قرار گرفت و همچنین پیرامون رشته‌های اقتصاد و حسابداری از اساتید مربوط پرسش‌های لازم به عمل آمد و پس از تأیید ایشان مورد استفاده قرار گرفت. در این پژوهش به منظور گردآوری داده‌ها مربوط به مبانی و مفاهیم مورد نظر با روش کتابخانه‌ای، از کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها، مقالات مرتبط در پایگاه‌های اطلاعاتی متفاوت فارسی، لاتین و مجلات الکترونیکی استفاده شد. بیشتر نمونه‌ها در قالب چاپی مورد بررسی قرار گرفتند و بدین منظور به مرکز نگهداری پایان‌نامه‌ها مراجعه‌ی مستقیم شد. برخی از نمونه‌ها نیز در قالب الکترونیکی کنترل شد. داده‌های استخراج شده در برگه‌های چک‌لیست ارزیابی پایان‌نامه‌ها، ثبت شد. به منظور توصیف خصوصیات جمعیت‌شناختی پژوهش از شاخص‌های فراوانی و درصد فراوانی و برای استنباط داده‌ها، آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون کای دواستفاده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۶ به انجام رسید.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی نشان دادند که ۵۲/۷ درصد از پایان‌نامه‌ها توسط دانشجویان زن و ۴۷/۳ درصد آنها توسط دانشجویان مرد نوشته شده‌اند؛ همچنین بیشتر پایان‌نامه‌ها (۱۶/۸ درصد) در سال ۱۳۹۶ انجام شده است. در بین سایر گروه‌های علمی دانشکده، گروه اقتصاد (با ۲۵ درصد) و در بین گرایش‌های موجود در دانشکده، گرایش روان‌شناسی عمومی (با ۱۴/۸ درصد) بیشترین تعداد پایان‌نامه‌ها را شامل شدند.

پرسش اول پژوهش: آیا بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری تفاوت وجود دارد؟

جهت بررسی تفاوت معنی‌دار بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد. چنانچه سطح معنی‌داری مربوط به آماره F از ۰/۰۵ کوچک‌تر باشد می‌توان گفت که بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. پس از انجام آزمون مذکور می‌توان گفت بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. نتایج مربوط به این آزمون در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه جهت بررسی تفاوت بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری

سطح معنی‌داری	آماره F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۰۰۱	۵۱/۱۷	۱۰/۴۲	۷	۷۲/۹۵	بین گروهی
		۰/۲۰	۲۴۸	۵۰/۵۱	درون گروهی
			۲۵۵	۱۲۳/۴۶	کل

برای اینکه بتوان تشخیص داد دقیقاً بین کدام گروه‌ها از نظر معیارهای ساختاری تفاوتی معنی‌دار وجود دارد از آزمون مقایسات چندگانه LSD^۶ استفاده شد. چنانچه سطح معنی‌داری مربوط به تفاضل میانگین‌های دو گروه از ۰/۰۵ کوچک‌تر باشد بین آن دو گروه علمی از نظر معیارهای ساختاری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. آزمون مقایسات چندگانه LSD نشان داد بین تمامی گروه‌های علمی بجز گروه‌های "علم اطلاعات و دانش‌شناسی و روان‌شناسی"، "علم اطلاعات و دانش‌شناسی و مدیریت آموزشی - کارآفرینی"، "روان‌شناسی و مدیریت آموزشی - کارآفرینی"، "جامعه‌شناسی و اقتصاد"، "جامعه‌شناسی و حسابداری" و "اقتصاد و حسابداری"، از نظر معیارهای ساختاری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. نتایج مربوط به این آزمون در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول ۳. مقایسات چندگانه LSD جهت بررسی تفاوت بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای ساختاری

گروه (i)	گروه (j)	اختلاف میانگین (i-j)	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
علم اطلاعات و دانش‌شناسی	روان‌شناسی	-۰/۱۷	۰/۱۴	۰/۲۱۷NS
	راهنمایی و مشاوره	-۰/۴۳	۰/۱۴	۰/۰۰۴*
	علوم سیاسی	۱/۲۱	۰/۱۴	۰/۰۰۱*
	جامعه‌شناسی	۰/۶۶	۰/۱۵	۰/۰۰۱*
	اقتصاد	۰/۶۶	۰/۱۳	۰/۰۰۱*
	حسابداری	۰/۴۶	۰/۱۵	۰/۰۰۳*
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	۰/۰۵	۰/۱۶	۰/۷۶۲NS
روان‌شناسی	راهنمایی و مشاوره	-۰/۲۵	۰/۱۰	۰/۰۱۹*
	علوم سیاسی	۱/۳۹	۰/۱۰	۰/۰۰۱*
	جامعه‌شناسی	۰/۸۴	۰/۱۱	۰/۰۰۱*
	اقتصاد	۰/۸۳	۰/۰۹	۰/۰۰۱*
	حسابداری	۰/۶۵۶	۰/۱۱	۰/۰۰۱*

6. Least significant difference

گروه (i)	گروه (j)	اختلاف میانگین (i-j)	خطای استاندارد	سطح معنی داری
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	۰/۲۲	۰/۱۲	۰/۰۷۶NS
راهنمایی و مشاوره	علوم سیاسی	۱/۶۴	۰/۱۰	۰/۰۰۱*
	جامعه‌شناسی	۱/۰۹	۰/۱۱	۰/۰۰۱*
	اقتصاد	۱/۰۸	۰/۰۹	۰/۰۰۱*
	حسابداری	۰/۸۹	۰/۱۲	۰/۰۰۱*
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	۰/۴۷	۰/۱۳	۰/۰۰۱*
علوم سیاسی	جامعه‌شناسی	-۰/۵۴	۰/۱۱	۰/۰۰۱*
	اقتصاد	-۰/۵۵	۰/۰۹	۰/۰۰۱*
	حسابداری	-۰/۷۴	۰/۱۱	۰/۰۰۱*
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۱/۱۶	۰/۱۲	۰/۰۰۱*
جامعه‌شناسی	اقتصاد	-۰/۰۰	۰/۱۰	۰/۹۴۶NS
	حسابداری	-۰/۱۹	۰/۱۳	۰/۱۳۰NS
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۶۱	۰/۱۳	۰/۰۰۱*
اقتصاد	حسابداری	-۰/۱۹	۰/۱۱	۰/۰۸۰NS
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۶۱	۰/۱۲	۰/۰۰۱*

گروه (i)	گروه (j)	اختلاف میانگین (i-j)	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
حسابداری	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۴۱	۰/۱۴	*۰/۰۰۴

گروه‌های راهنمایی و مشاوره، روان‌شناسی، علم اطلاعات و دانش‌شناسی و مدیریت آموزشی - کارآفرینی بیشتر از سایر گروه‌ها، معیارهای ساختاری را رعایت کرده‌اند. میانگین معیارهای ساختاری در گروه‌های علمی دانشکده در جدول (۴) ارائه شده است.

جدول ۴. میانگین معیارهای ساختاری در گروه‌های علمی دانشکده

گروه	میانگین	انحراف استاندارد
علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۲/۸۷	۰/۳۵
روان‌شناسی	۳/۰۵	۰/۵۸
راهنمایی و مشاوره	۳/۳۰	۰/۳۱
علوم سیاسی	۱/۶۶	۰/۳۴
جامعه‌شناسی	۲/۲۰	۰/۷۱
اقتصاد	۲/۲۱	۰/۴۰
حسابداری	۲/۴۰	۰/۲۲
مدیریت آموزشی و کارآفرینی	۲/۸۲	۰/۵۱

پرسش دوم پژوهش: آیا بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای محتوایی تفاوت وجود دارد؟

جهت بررسی تفاوت معنی‌دار بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای محتوایی نیز از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد. بر اساس نتایج مربوط به این آزمون که در جدول (۵) ارائه شده، می‌توان گفت: بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای محتوایی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۵. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه جهت بررسی تفاوت بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای محتوایی

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۰۰۱	۱۴/۵۰	۱/۵۳	۷	۱۰/۷۲	بین گروهی
		۰/۱۱	۲۴۸	۲۶/۱۹	درون گروهی
			۲۵۵	۳۶/۹۱	کل

برای اینکه بتوان تشخیص داد دقیقاً بین کدام گروه‌ها از نظر معیارهای محتوایی تفاوت معنی دار وجود دارد از آزمون مقایسات چندگانه LSD استفاده شد. چنانچه سطح معنی داری مربوط به تفاضل میانگین‌های دو گروه از ۰/۰۵ کوچک‌تر باشد بین آن دو گروه علمی از نظر معیارهای محتوایی تفاوت معنی داری وجود دارد. آزمون مقایسات چندگانه LSD نشان داد بین تمامی گروه‌های علمی بجز گروه‌های "روان‌شناسی و اقتصاد"، "روان‌شناسی و حسابداری"، "روان‌شناسی و مدیریت آموزشی - کارآفرینی"، "راهنمایی و مشاوره مدیریت آموزشی - کارآفرینی"، "علوم سیاسی و جامعه‌شناسی"، "اقتصاد و حسابداری" و "حسابداری و مدیریت آموزشی - کارآفرینی"، از نظر معیارهای محتوایی تفاوت معنی داری وجود دارد. نتایج مربوط به این آزمون در جدول (۶) ارائه شده است.

جدول ۶. مقایسات چندگانه LSD جهت بررسی تفاوت بین گروه‌های علمی دانشکده از نظر معیارهای محتوایی

سطح معنی داری	خطای استاندارد	اختلاف میانگین (i-j)	گروه (j)	گروه (i)
۰/۰۰۱*	۰/۱۴	-۰/۱۷	روان‌شناسی	علم اطلاعات و دانش‌شناسی
۰/۰۲۲*	۰/۱۴	-۰/۴۳	راهنمایی و مشاوره	
۰/۰۰۱*	۰/۱۴	۱/۲۱	علوم سیاسی	
۰/۰۰۱*	۰/۱۵	۰/۶۶	جامعه‌شناسی	
۰/۰۰۱*	۰/۱۳	۰/۶۶	اقتصاد	
۰/۰۰۱*	۰/۱۵	۰/۴۶	حسابداری	
۰/۰۱۶*	۰/۱۶	۰/۰۵	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	

گروه (i)	گروه (j)	اختلاف میانگین (i-j)	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
روانشناسی	راهنمایی و مشاوره	-۰/۱۶	۰/۰۷	۰/۰۱۹*
	علوم سیاسی	۰/۳۸	۰/۰۷	۰/۰۴۱*
	جامعه‌شناسی	۰/۲۸	۰/۰۸	۰/۰۰۱*
	اقتصاد	۰/۰۸	۰/۰۶	۰/۱۹۱NS
	حسابداری	۰/۰۱	۰/۰۸	۰/۹۱۰NS
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۱۱	۰/۰۹	۰/۲۰۵NS
	راهنمایی و مشاوره	علوم سیاسی	۰/۵۴	۰/۰۷
جامعه‌شناسی		۰/۴۴	۰/۰۸	۰/۰۰۱*
اقتصاد		۰/۲۴	۰/۰۷	۰/۰۰۱*
حسابداری		۰/۱۶	۰/۰۸	۰/۰۰۱*
مدیریت آموزشی - کارآفرینی		۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۶۷۴NS
علوم سیاسی	جامعه‌شناسی	-۰/۱۰	۰/۰۸	۰/۲۲۱NS
	اقتصاد	-۰/۳۰	۰/۰۶	۰/۰۰۱*
	حسابداری	-۰/۳۷	۰/۰۸	۰/۰۰۱*
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۵۰	۰/۰۹	۰/۰۰۱*
جامعه‌شناسی	اقتصاد	-۰/۱۹	۰/۰۷	۰/۰۱۰*

گروه (i)	گروه (j)	اختلاف میانگین (i-j)	خطای استاندارد	سطح معنی داری
	حسابداری	-۰/۲۷	۰/۰۹	۰/۰۰۴*
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۴۰	۰/۱۰	۰/۰۰۱*
اقتصاد	حسابداری	-۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۳۳۵NS
	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۲۰	۰/۰۸	۰/۰۲۰*
حسابداری	مدیریت آموزشی - کارآفرینی	-۰/۱۲	۰/۱۰	۰/۲۱۶NS

میانگین معیارهای محتوایی در گروه‌های علمی مختلف دانشکده در جدول (۷) ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، گروه‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی، راهنمایی و مشاوره، مدیریت آموزشی - کارآفرینی و روان‌شناسی به ترتیب بیشتر از سایر گروه‌ها معیارهای محتوایی را رعایت کرده‌اند.

جدول ۷. میانگین معیارهای محتوایی در گروه‌های علمی دانشکده

گروه	میانگین	انحراف استاندارد
علم اطلاعات و دانش‌شناسی	۳/۲۵	۰/۲۶
روان‌شناسی	۲/۸۴	۰/۳۱
راهنمایی و مشاوره	۳/۰۰	۰/۲۷
علوم سیاسی	۲/۴۵	۰/۲۹
جامعه‌شناسی	۲/۵۶	۰/۳۶
اقتصاد	۲/۷۵	۰/۳۴
حسابداری	۲/۸۳	۰/۳۸
مدیریت آموزشی و کارآفرینی	۲/۹۶	۰/۳۳

در ادامه، فراوانی و درصد فراوانی مربوط به هر کدام از معیارها در جدول‌های ۸ تا ۱۴ ارائه می‌شود. برای تعیین اختلاف میان فراوانی‌ها از آزمون کای-دو استفاده شد.

پرسش سوم پژوهش: وضعیت بخش مقدماتی پایان‌نامه‌ها براساس معیارهای نگارش پایان‌نامه چگونه است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که موضوع‌های مورد مطالعه، به حل یک مسئله‌ی نظری یا کاربردی در سطح یک سازمان، یک منطقه یا یک کشور کمک می‌کند و این معیار در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۷۸/۹ درصد) به‌طور کامل رعایت شده است. مسئله‌ی پژوهش به روشنی و در قالب جملات علمی بیان شده است و این معیار در ۴۷/۳ درصد از پایان‌نامه‌ها، زیاد رعایت شده است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که مرور پیشینه با رویکردی تحلیلی و انتقادی صورت نگرفته است و این معیار در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۴۰/۲ درصد) اصلاً رعایت نشده است. در مرور پیشینه‌ها، چارچوب‌های نظری، روش‌شناختی و تجربی مورد توجه سایر پژوهش‌ها را پوشش داده است و این معیار در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۴۸/۸ درصد) زیاد رعایت شده است. در نهایت، یافته‌ها نشان داد که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی معیارهای همخوانی فرضیه‌ها یا اهداف با مسئله‌ی پژوهش (۸۷/۹ درصد)، تعاریف عملیاتی از متغیرهای پژوهش (۴۱/۴ درصد)، توجیه علمی روش پژوهش و انواع آن (۶۰/۵ درصد) و همخوانی روش پژوهش و روش اجرا (۸۵/۹ درصد) به‌طور کامل رعایت شده است. این یافته‌ها در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸. توزیع فراوانی چگونگی وضعیت بخش مقدماتی پایان‌نامه‌های مورد بررسی براساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و نتیجه آزمون

کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی مقدمه پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی داری
۱	آیا موضوع مورد مطالعه، به حل یک مسئله‌ی نظری یا کاربردی در سطح یک سازمان، یک منطقه یا کشور کمک می‌کند؟	۰	۰	۶	۴۸	۲۰۲	۲۴۹/۵۹	*۰/۰۰۱
		۰٪	۰٪	۲٪/۳	۱۸٪/۸	۷۸٪/۹		
۲	آیا مسئله‌ی پژوهش به روشنی - و در قالب جملات علمی بیان شده است؟	۰	۱۴	۷۳	۱۲۱	۴۸	۹۵/۰۹	*۰/۰۰۱
		۰٪	۵٪/۵	۲۸٪/۵	۴۷٪/۳	۱۸٪/۸		

ردیف	معیارهای ارزیابی مقدمه پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی داری
۳	آیا مرور پیشینه با رویکردی تحلیلی و انتقادی صورت گرفته است؟	۱۰۳	۲۸	۳۸	۳۲	۵۵	۷۳/۸۱	* / ۰.۰۰۱
		۴۰/۲	۱۰/۹	۱۴/۸	۱۲/۵	۲۱/۵		
۴	آیا در مرور پیشینه-ها، چارچوب‌های نظری، روش‌شناختی و تجربی مورد توجه سایر پژوهش‌ها را پوشش داده است؟	۲	۲۱	۴۵	۱۲۵	۶۳	۱۷۴/۹۴	* / ۰.۰۰۱
		۰/۸	۸/۲	۱۷/۶	۴۸/۸	۲۴/۶		
۵	آیا فرضیه‌ها یا اهداف با مسئله‌ی پژوهش همخوانی دارند؟	۳	۰	۶	۲۱	۲۲۵	۵۴۶/۷۴	* / ۰.۰۰۱
		۱/۲	٪۰	۲/۳	۸/۲	۸۷/۹		
۶	آیا تعاریف عملیاتی از متغیرهای پیش‌بینی‌کننده (مستقل) و متغیرهای نتیجه (وابسته) ارائه شده است؟	۸۰	۲۹	۲۶	۱۵	۱۰۶	۱۲۲/۴۸	* / ۰.۰۰۱
		۳۱/۳	۱۱/۳	۱۰/۲	۵/۹	۴۱/۴		
۷	آیا روش پژوهش و نوع آن به روشی و همراه با توجیه علمی بیان شده	۳	۴۹	۲۹	۲۰	۱۵۵	۲۸۴/۵۵	* / ۰.۰۰۱
		۱/۲	۱۹/۱	۱۱/۳	۷/۸	۶۰/۵		

ردیف	معیارهای ارزیابی مقدمه پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی داری
	است؟							
۸	آیا روش پژوهش و روش اجرا با هم همخوانی دارند؟	۱ ۰٪/۴	۳ ۱٪/۲	۱ ۰٪/۴	۳۱ ۱۲٪/۱	۲۲۰ ۸۵٪/۹	۷۰۸/۳۰	*۰/۰۰۱

*معنی‌داری در سطح ۵ درصد

پرسش چهارم پژوهش: بخش شرکت‌کنندگان در پژوهش پایان‌نامه‌ها بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، معیارهای بیان شیوه انتخاب جامعه پژوهش (۴۴/۹ درصد)، شیوه نمونه‌گیری علمی، صحیح و متناسب با جامعه‌ی پژوهش (۷۶/۲ درصد) و مناسب بودن حجم نمونه (۸۷/۵ درصد) به‌طور کامل رعایت شده است. اما معیارهای شایستگی شرکت‌کننده (جامعیت و مانعیت) به وضوح بیان نشده است و این معیار در ۴۶/۵ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی اصلاً رعایت نشده است. این یافته‌ها در جدول (۹) ارائه شده است.

جدول ۹. توزیع فراوانی کیفیت بخش شرکت‌کنندگان در پژوهش پایان‌نامه‌های مورد بررسی بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و

نتیجه آزمون کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت بخش شرکت‌کنندگان در پژوهش پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی داری
۱	آیا شیوه انتخاب جامعه‌ی پژوهش بیان شده است؟	۱۹ ۷٪/۴	۵۰ ۱۹٪/۵	۵۵ ۲۱٪/۵	۱۷ ۶٪/۶	۱۱۵ ۴۴٪/۹	۱۲۲/۹۱	*۰/۰۰۱

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت بخش شرکت کنندگان در پژوهش پایان نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی داری
۲	آیا معیارهای شایستگی شرکت کننده (جامعیت و مانعیت) به وضوح بیان شده است؟	۱۱۹	۱۴	۱۸	۵	۱۰۰	۲۲۶/۵۴	* ۰/۰۰۱
		۴۶/۵	۵/۵	۷/۷	۲/۲	۳۹/۱		
۳	آیا شیوهی نمونه گیری علمی، صحیح و متناسب با جامعه پژوهش است؟ (نمونه‌ها نماینده‌ی واقعی جامعه‌ی پژوهش هستند؟)	۱۲	۴	۲۲	۲۳	۱۹۵	۵۰۹/۵۹	* ۰/۰۰۱
		۴/۷	۱/۶	۸/۶	۹/۹	۷۶/۲		
۴	آیا حجم نمونه مناسب بود؟	۳	۱	۱۱	۱۷	۲۲۴	۷۳۲/۲۰	* ۰/۰۰۱
		۱/۲	۰/۴	۴/۳	۶/۶	۸۷/۵		

پرسش پنجم پژوهش: بخش داده‌های پژوهش در پایان نامه‌ها بر اساس معیارهای نگارش پایان نامه از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، معیارهای ارائه پاسخ داده‌ها، میزان مشارکت و به کارگیری داده‌ها (۸۷/۹ درصد)، متناسب بودن آزمون‌های آماری انتخاب شده برای نشان دادن فرضیه‌ها یا سؤال‌های پژوهش (۶۸/۸ درصد)، ارائه کامل ابزارهای اندازه‌گیری در پژوهش (یا در یک نمونه) (۶۹/۹ درصد)، ابزارهای اندازه‌گیری استاندارد (۶۰/۹ درصد)، بیان خوب فرآیند جمع‌آوری داده‌ها با جزئیات کافی و قابلیت تکرار (۴۳ درصد) و محدود بودن تعمیم دادن یافته‌ها به جمعیتی که نمونه از آن انتخاب شده (۸۵/۵ درصد) به طور کامل رعایت شده است. اما در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی خصوصیات جمعیت‌شناختی نمونه مورد بررسی در کلیدواژه‌ها بیان نشده است و این معیار در ۳۹/۱ درصد از پایان‌نامه‌های مورد مطالعه اصلاً رعایت نشده است. این یافته‌ها در جدول ۱۰ ارائه شده است.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی کیفیت بخش داده‌های پژوهش در پایان‌نامه‌های مورد بررسی بر اساس معیارهای نگارش پایان نامه و نتیجه

آزمون کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت بخش داده‌های پژوهش در پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
۱	آیا پاسخ داده‌ها، میزان مشارکت و به‌کارگیری داده‌ها ارائه شده است؟	۰	۰	۵	۲۶	۲۲۵	۳۴۵/۴۸	۰/۰۰۱*
		۰٪	۰٪	٪۲	۱۰٪/۲	۸۷٪/۹		
۲	آیا آزمون‌های آماری انتخاب شده برای نشان دادن فرضیه‌ها یا سؤال‌های پژوهش متناسب بودند؟	۷۲	۱	۲	۵	۱۷۶	۴۵۰/۸۴	۰/۰۰۱*
		۲۸٪/۱	۰٪/۴	۰٪/۸	٪۲	۶۸٪/۸		
۳	آیا ابزارهای اندازه‌گیری در پژوهش (یا در یک نمونه) به‌طور کامل ارائه شده‌اند؟	۶۴	۲	۹	۱	۱۷۹	۴۵۵/۲۶	۰/۰۰۱*
		٪۲۵	۰٪/۸	۳٪/۵	۰٪/۴	۶۹٪/۹		
۴	آیا همه‌ی ابزارهای اندازه‌گیری، اعتباری (روایی و پایایی) ثابت شده باشند، یا روش اعتبارسنجی نویسنده پذیرفتنی است؟	۵	۶	۳۷	۵۲	۱۵۶	۳۰۰/۰۶	۰/۰۰۱*
		٪۲	۲٪/۳	۱۴٪/۵	۲۰٪/۳	۶۰٪/۹		
۵	آیا خصوصیات جمعیت-شناختی نمونه‌ی مورد بررسی در کلیدواژه‌ها بیان شده است؟	۱۰۰	۲۹	۳۴	۳۸	۵۵	۶۵/۶۰	۰/۰۰۱*
		۳۹٪/۱	۱۱٪/۳	۱۳٪/۳	۱۴٪/۸	۲۱٪/۵		
۶	آیا فرآیند جمع‌آوری داده‌ها با جزئیات کافی و قابلیت تکرار به‌خوبی بیان	۳۴	۳۹	۵۱	۲۲	۱۱۰	۹۲/۸۷	۰/۰۰۱*
		۱۳٪/۳	۱۵٪/۲	۱۹٪/۹	۸٪/۶	٪۴۳		

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت بخش داده‌های پژوهش در پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
	شده است؟							
۷	آیا تعمیم دادن یافته‌ها محدود است به جمعیتی که نمونه از آن انتخاب شده است؟	۳	۱	۷	۲۶	۲۱۹	۶۹۵/۰۹	* ۰/۰۰۱
		۱/۲	۰/۴	۲/۷	۱۰/۲	۸۵/۵		

پرسش ششم پژوهش: اخلاق در پژوهش پایان‌نامه‌ها بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۶۶/۸ درصد)، معیار کیفیت اخلاق در پژوهش، اصلاً رعایت نشده است. این یافته‌ها در جدول (۱۱) ارائه شده است.

جدول ۱۱. توزیع فراوانی کیفیت اخلاق در پژوهش پایان‌نامه‌های مورد بررسی بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و نتیجه آزمون

کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی اخلاق در پژوهش پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
	آیا ملاحظات اخلاقی در پژوهش رعایت شده است؟							
۱	آیا ملاحظات اخلاقی در پژوهش رعایت شده است؟	۱۷۱	۴	۱۴	۴۱	۲۶	۳۶۵/۲۹	* ۰/۰۰۱
		۶۶/۸	۱/۶	۵/۵	۱۱/۶	۱۰/۲		

پرسش هفتم پژوهش: شکل ارائه‌ی بخش‌های مختلف پژوهش در پایان‌نامه‌ها بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، عنوان پایان‌نامه اطلاعات مختصر و روشنی درباره‌ی پژوهش ارائه می‌کند و در ۹۲/۶ درصد از آنها این معیار به‌طور کامل رعایت شده است. در اغلب پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۴۱/۴ درصد)، تهیه چکیده به روش ساختاریافته تا حدودی رعایت شده است. همچنین، در ۵۷/۸ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی، کلیدواژه‌های مناسب و به تعداد لازم برای چکیده انتخاب شده و این معیار زیاد رعایت شده بود. در نهایت، در ۹۵/۷ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی، ارائه فهرست مندرجات پایان‌نامه، جدول‌ها و نمودارها به‌صورت منظم و

تفصیلی در ابتدای پایان‌نامه و در ۵۹/۴ درصد، ارائه‌ی نمونه‌ای از ابزارگردآوری اطلاعات در پیوست پایان‌نامه به‌طور کامل رعایت شده است. این یافته‌ها در جدول (۱۲) ارائه شده است.

جدول ۱۲. توزیع فراوانی کیفیت شکل ارائه بخش‌های مختلف پایان‌نامه‌های مورد بررسی براساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و نتیجه

آزمون کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت شکل ارائه بخش‌های مختلف پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
۱	آیا عنوان پایان‌نامه اطلاعات مختصر و روشنی درباره‌ی پژوهش ارائه داده است؟	۰	۰	۴	۱۵	۲۳۷	۴۰۵/۰۶	* /۰۰۱
		۰٪	۰٪	۱٪/۶	۵٪/۹	۹۲٪/۶		
۲	آیا چکیده به روش ساختاریافته تهیه شده است؟	۹	۳۴	۱۰۶	۷۷	۳۰	۱۲۰/۹۹	* /۰۰۱
		۳٪/۵	۱۳٪/۳	۴۱٪/۴	۳۰٪/۱	۱۱٪/۷		
۳	آیا کلیدواژه‌های مناسب و به تعداد لازم برای چکیده انتخاب شده است؟	۵	۱	۴۳	۱۴۸	۵۹	۲۷۶/۴۲	* /۰۰۱
		۲٪	۰٪/۴	۱۶٪/۸	۵۷٪/۸	٪۲۳		
۴	آیا فهرست مندرجات پایان‌نامه، جدول‌ها و نمودارها به‌صورت منظم و تفصیلی در ابتدای پایان‌نامه ارائه شده است؟	۲	۱	۳	۵	۲۴۵	۹۱۷/۱۳	* /۰۰۱
		۰٪/۸	۰٪/۴	۱٪/۲	٪۲	۹۵٪/۷		
۵	آیا نمونه‌ای از ابزار گردآوری اطلاعات در پیوست پایان‌نامه ارائه شده است؟	۹۶	۰	۶	۲	۱۵۲	۲۴۹/۶۳	* /۰۰۱
		۳۷٪/۵	٪۰	۲٪/۳	۰٪/۸	۵۹٪/۴		

پرسش هشتم پژوهش: نگارش پژوهش در پایان‌نامه‌ها بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، نوع حروف (فونت) مورد استفاده خوانا و در سرتاسر متن یک‌دست است و در ۴۵/۳ درصد از آنها این معیار به‌طور کامل رعایت شده است. در اغلب پایان‌نامه‌های مورد بررسی، در صورت وجود پیوست(ها)، اشاره‌ها و ارجاع‌های لازم به آنها در متن انجام نشده است و در ۹۲/۶ از آنها این مورد اصلاً رعایت نشده است. همچنین، در ۵۳/۵ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی، آئین نگارش از نظر جمله‌نویسی و انسجام میان جمله‌ها، پاراگراف‌ها و انسجام میان پاراگراف‌ها و در ۳۴/۸ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی، ارائه‌ی معادل انگلیسی مفاهیم عمده و نام نویسندگان خارجی به صورت پانویس به‌طور کامل رعایت شده است. نهایتاً، در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، از نشانه‌ها و علائم نقطه‌گذاری به درستی استفاده شده است و در ۴۳ درصد از آنها این معیار تا حد زیادی رعایت شده است. این یافته‌ها در جدول (۱۳) ارائه شده است.

جدول ۱۳. توزیع فراوانی کیفیت نگارش پایان‌نامه‌های مورد بررسی بر اساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و نتیجه آزمون کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت نگارش پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
۱	آیا نوع حروف (فونت) مورد استفاده خوانا و در سرتاسر متن یک‌دست است؟	۰	۲	۲۶	۱۱۲	۱۱۶	۱۶۰/۸۸	* ۰/۰۰۱
		۰٪	۰/۰۸	۱۰/۰۲	۴۳/۰۸	۴۵/۰۳		
۲	آیا در صورت وجود پیوست(ها)، اشاره‌ها و ارجاع‌های لازم به آنها در متن انجام شده است؟	۲۳۷	۱	۲	۲	۱۴	۸۴۵/۰۶	* ۰/۰۰۱
		۹۲/۰۶	۰/۰۴	۰/۰۸	۰/۰۸	۵/۰۵		
۳	آیا آئین نگارش از نظر جمله‌نویسی و انسجام میان جمله‌ها، پاراگراف‌ها و انسجام میان پاراگراف‌ها رعایت شده است؟	۲	۱	۳۰	۸۶	۱۳۷	۲۷۲/۷۱	* ۰/۰۰۱
		۰/۰۸	۰/۰۴	۱۱/۰۷	۳۳/۰۶	۵۳/۰۵		
۴	آیا معادل انگلیسی	۱۱	۲۱	۵۶	۷۹	۸۹	۹۲/۸۳	* ۰/۰۰۱

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت نگارش پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
	مفاهیم عمده و نام نویسندگان خارجی به‌صورت پانویس ارائه شده است؟	۴/۳	۸/۲	۲۱/۹	۳۰/۹	۳۴/۸		
۵	آیا از نشانه‌ها و علائم نقطه‌گذاری به‌درستی استفاده شده است؟	۰	۶	۳۵	۱۱۰	۱۰۵	۱۲۵/۰۳	*۰/۰۰۱
		٪۰	۲/۳	۱۳/۷	٪۴۳	٪۴۱		

پرسش نهم پژوهش: منابع و استناددهی در پژوهش پایان‌نامه‌ها از چه کیفیتی برخوردار است؟

با توجه به آماره کای-دو (کوچک‌تر از ۰/۰۵)، اختلافی معنی‌دار میان فراوانی رده‌های پاسخ وجود دارد. همچنین استنباط می‌شود که در اکثر پایان‌نامه‌های مورد بررسی، همه‌ی منابع ذکر شده در متن پایان‌نامه، در انتها (فهرست منابع) آورده شده است و در ۴۴/۵ درصد از آنها این معیار به‌طور کامل رعایت شده است. همچنین، در ۳۹/۱ درصد از نمونه‌ها، شیوه‌ی استناددهی تا حدودی از یک استاندارد مشخص پیروی کرده است. این یافته‌ها در جدول (۱۴) ارائه شده است.

جدول ۱۴. توزیع فراوانی کیفیت منابع و استناددهی در پایان‌نامه‌های مورد بررسی براساس معیارهای نگارش پایان‌نامه و نتیجه آزمون

کای-دو

ردیف	معیارهای ارزیابی کیفیت منابع و استناددهی در پایان‌نامه	اصلاً رعایت نشده است	کم رعایت شده است	تا حدودی رعایت شده است	زیاد رعایت شده است	به‌طور کامل رعایت شده است	کای-دو	سطح معنی‌داری
۱	آیا منابع و مأخذ استفاده شده در انتها، به‌طور دقیق و کامل ارائه شده است؟	۰	۷	۳۵	۱۰۰	۱۱۴	۱۲۳/۲۲	*۰/۰۰۱
		۰٪	۲/۷	۱۳/۷	۳۹/۱	۴۴/۵		
۲	آیا شیوه‌ی استناددهی از یک استاندارد مشخص پیروی کرده است؟	۰	۸۴	۱۰۰	۶۲	۱۰	۷۲/۱۳	*۰/۰۰۱
		٪۰	۳۲/۸	۳۹/۱	۲۴/۲	۳/۹		

نتیجه‌گیری

نتایج نشان می‌دهند که میزان رعایت معیارهای ساختاری پژوهش به‌ترتیب در پایان‌نامه‌های گروه‌های راهنمایی و مشاوره، روان‌شناسی، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مدیریت آموزشی- کارآفرینی، حسابداری، اقتصاد، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی بوده است. میزان رعایت معیارهای محتوایی پژوهش نیز به‌ترتیب در پایان‌نامه‌های گروه‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی، راهنمایی و مشاوره، مدیریت آموزشی- کارآفرینی، روان‌شناسی، حسابداری، اقتصاد، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی بوده است. در ساختار پایان‌نامه‌ها، مؤلفه‌ی شکل ارائه بیش از منابع - استناددهی و مؤلفه‌ی منابع - استناددهی بیش از بخش نگارش معیارها را رعایت کرده بود. یافته‌های مربوط به شکل ارائه با پژوهش تقوایی یزدی (۱۴۰۰) که عنوان و کلیدواژه را از جمله بخش‌هایی ارزیابی کرد که در وضعیت مطلوب بودند، همراستاست. یافته‌های مربوط به آیین نگارش با یافته‌های پژوهش صادقی، نوحی و قهرمانیان (۱۳۹۰) پیرامون رعایت اصول نگارش صحیح پایان‌نامه همخوانی دارد. با توجه به اهمیت نگارش در پژوهش، رعایت اصول نگارشی مستلزم دقت بیشتری از سوی پژوهشگران است. نتایج نوع ساختاری نشان داد که پژوهشگران به استفاده از یک استاندارد مشخص استناددهی و به‌ویژه برخی قواعد نگارشی توجه کمی داشته‌اند. همچنین در محتوای پایان‌نامه‌ها، مؤلفه‌های مقدماتی و داده‌ها (به یک اندازه) بیشترین، سپس مؤلفه‌ی شرکت‌کنندگان و در نهایت مؤلفه‌ی ملاحظات اخلاقی کمترین امتیاز را داشتند. یافته‌های بخش مقدماتی با یافته‌های پژوهش محمدی‌کیا (۱۳۹۷) که معیار بیان مسئله را در مورد پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد، در مرتبه‌ی خوب ارزیابی نمود؛ و یافته‌های مربوط به داده‌های پژوهش با یافته‌های پژوهش لی‌سّم، کانجانا واسی و پیتاینون (۲۰۱۶) که کیفیت ابزار پژوهش پایان‌نامه‌ها را در سطح استاندارد بالایی ارزیابی کرده بودند، همسویی دارد. یافته‌های بخش شرکت‌کنندگان پژوهش نیز با یافته‌های پژوهش طغیانی و کیانمهر (۱۳۹۵) که معیارهای ورود و خروج را از جمله‌ی کامل‌ترین اجزای پایان‌نامه‌ها ارزیابی نمودند مغایرت دارد. یافته‌های بخش ملاحظات اخلاقی پژوهش با یافته‌های پژوهش حسینی (۱۴۰۰) پیرامون خطاهای رایج محتوایی پایان‌نامه‌های مورد بررسی، همسویی دارد. این نتایج بیانگر آن هستند که پژوهشگران به مؤلفه‌های بخش مقدماتی و داده‌های پژوهش توجه بیشتر نشان داده‌اند، اما به ملاحظات اخلاقی پژوهش کمتر توجه شده و یا اینکه این ملاحظات به میزان کمتری ذکر شده‌اند. با توجه به ضرورت رعایت اصول اخلاقی و گستردگی ماهیت آن، پیشنهاد می‌شود که اخلاق در پژوهش به واسطه‌ی آموزش استادان و تلاش پژوهشگر، با در نظر گرفتن حوزه‌های متفاوت علمی و مقتضیات هر رشته، بیشتر مورد شناخت و توجه واقع شود. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که به لحاظ ساختاری، گروه راهنمایی و مشاوره و به لحاظ محتوایی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی بیشترین میزان رعایت معیارها را داشتند و گروه علوم سیاسی هم از لحاظ ساختاری و هم از لحاظ محتوایی کمترین میزان رعایت معیارها را داشت. مؤلفه‌های نوع ساختاری بیش از مؤلفه‌های نوع محتوایی رعایت شده بود و پایان‌نامه‌ها، معیارهای اصول نگارش علمی مورد نظر پژوهش را بیشتر از حد متوسط رعایت کرده بودند.

References

- Alemmebrate, K. (2019). Practice and Challenges of Master Thesis Work In the Case of: Sport Science Graduate Students'. *International Journal of Sports Sciences and Fitness*, 9(1), 1.
- Toghyani, B., Kianmehr, M. (2016). Comparative Evaluation of Thesis Structure in Two Point Time of 2006-2010 and 2011-2015. *Journal of Isfahan Medical School*.34(404),1268-1274.
- Doulani, A., Taram, K., Hariri, N., Hassanzadeh Afsanjani, H.M., & Esmaceli, H. (2014). Assessing of Urmia University of Medical Sciences Post Graduate Dissertations. *Health Information Management*.11(2), 158-168.
- Duman, A., & Inel, Y. (2019). Review of Master's Theses in the Field of Social Studies Education between 2008 and 2014. *Universal Journal of Education Research*. 7(1), 66-73.
- Enteshari Najafabadi, F., ChesmehSohrabi, M., & Afshar, E. (2011). Applicability of post graduate theses in library and information sciences in Isfahan libraries. *Library and Information Science Research*, 1(1),67-88.
- Haj, Z. (2018). *Analysis of the content of entrepreneurship theses in Iran in terms of thematics and methodology (dissertations in entrepreneurship, e-business)*. Kharazmi University, Tehran.
- Hajikarim, B., mokhtari, S., vakili, M. M, & mazloomzadeh S. (2016). An Assessment of Medical Students' Thesis Writing Methods and Application of Results in Zanjan University of Medical Sciences from 2007 to 2011. *journal of Medical Education Development* ,9 (21) , 26-36.
- Hosseini, Z. S. (2021). *Identifying and categorizing common errors in theses in educational sciences (study: Ferdowsi University of Mashhad)*. (Educational research dissertations). Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad.
- Keshavarz, H., & SHekari, M. R. (2020). Factors affecting topic selection for theses and dissertations in library and information science: A national scale study. *Library and Information Science Research*, 42(4), 1-7.
- Laosum, Th., Kanjanawasee, S., & Pitayanon, T. (2016). Development of a dissertation quality value – added model for humanities and social sciences programs for private higher education institutions in Thailand. *Kasetstart journal of Social Sciences*,1-6.
- Lundgern, S.M., & Robertsson, B. (2013). Writing a bachelor thesis generates transferable knowledge and skills useable in nursing practice. *Nurse Education Today*. 33(11), 1406-1410.
- Mohammadi kia, M. (2018). Evaluation of the quality of visual arts dissertations in Islamic Azad University, Central Tehran branch (2015-2016). *Journal Of Research in the Arts and Humanities*. 3(11), 75-88.
- Navehebrahim, A., Mansourian, Y., & Rahimi, S. (2015). An Evaluation of the Quality of Dissertations in Educational Administration to Improve University Learning. *Future study Management*, 25(100), 1-12.
- Protogerou, G., & Hagger, M. (2020). A checklist to assess the quality of survey studies in psychology. *Methods in Psychology*, 3, 1-14.
- Rey craft, K., & Whiteman, G. (2020). Information Sources in Environmental Science: A Citation Analysis of Master's Theses at Florida Gulf Coast University. *Science & Technology libraries*, 39(4), 1-19.
- Sadeghi, T., Noohi, E., Ghahramanian, A.(2011). Evaluatin of the Theses Structure and Observance of Scientific Writing Principles by MSc Nursing Students Studying at Kerman University of Medical Sciences. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences* , 10 (1) , 91-102.
- Taheri Qaleh Taki.F. (2016). *Evaluation of research literacy of master's students in educational psychology through quality assessment of theses. (dissertations in educational psychology)*. Al-Zahra University, Tehran.
- Taghvae Yazdi, M. (2021). A Quantitative and Qualitative Evaluation of Master's Theses in Education of Mazandaran province. *Quarterly Journal of Transcendent Education*, 1(2), 1-16.
- Tas, G., Dikec, G., & Arabaci, L. B. (2019). Investigation of the quantity and content of postgraduate theses in turkey in the field of mental health and psychiatric nursing. *Journal of psychiatric nursing*, 10(3), 173-180.